Przedmowa

Niniejszy dokument zawiera Europejski Standard pracy pilarką na wysokości. Europejska Rada Arborystyczna (EAC) oraz Europejska Rada ds. Umiejętności Leśnych i Środowiskowych (EFESC) – 2 europejskie organizacje zawodowe z zakresu arborystyki i leśnictwa – współpracowały przy opracowaniu tych standardów i udostępnieniu ich europejskiej branży arborystycznej i leśnej.

Praca pilarką z ziemi oraz dostęp linowy (techniki wspinaczkowe) zostały szeroko opisane. Natomiast na temat pracy pilarką na wysokości dostępnych jest bardzo niewiele informacji. Wytyczne branżowe i standardy pracy pilarką na wysokości są dobrze rozwinięte i udokumentowane w Wielkiej Brytanii (City and Guilds, HSE) i w Niemczech (SKT), jednak w pozostałych krajach europejskich standardy te są obecnie w niewielkim stopniu zharmonizowane.

Dlaczego potrzebujemy dobrych standardów?

Po pierwsze, standardy i wytyczne muszą opierać się na realistycznych, codziennych sytuacjach w pracy. Tylko wtedy mogą być stosowane, utrwalane, udoskonalane i dalej rozwijane. Wytyczne muszą być praktyczne i wykonalne, a ich ostatecznym celem jest stworzenie bezpieczniejszego i wydajniejszego miejsca pracy.

Po drugie, jako narzędzie wspierające i ukierunkowujące przyszłych arborystów, uczniów i szkoły w stosowaniu tych standardów w programach kształcenia oraz w promowaniu bezpiecznych praktyk pracy. W konsekwencji standardy te stanowią podstawę kryteriów oceny na egzaminach i przy certyfikacji, takich jak European Tree Worker czy Europejskie Certyfikaty Pilarza.

Niniejsze standardy nie są przepisami prawa; stanowią zbiór minimalnych standardów, które można uznać za „dobrą praktykę" w profesjonalnej pracy pilarką na wysokości. Użytkownik pilarki pracujący na wysokości pozostaje odpowiedzialny za ocenę (ryzyka) każdej konkretnej sytuacji w pracy oraz za planowanie i wykonywanie pracy zgodnie z tą oceną (ryzyka). Niezbędne jest, aby opisane techniki stosowali wyłącznie odpowiednio przeszkoleni profesjonaliści. Praca na drzewach i w leśnictwie może być niebezpieczna i może być wykonywana wyłącznie przez przeszkolonych i kompetentnych pracowników stosujących odpowiednie i bezpieczne techniki pracy i sprzęt lub przez szkolonych pod nadzorem, którzy potrafią posługiwać się pilarką na ziemi. Możliwe, że przepisy krajowe narzucają wyższe standardy lub obowiązkowy krajowy certyfikat. Przestrzeganie niniejszego Europejskiego Standardu Pracy Pilarką zapewni, że do spełnienia obowiązkowych krajowych standardów lub uzyskania certyfikatów potrzebny będzie jedynie Ponieważ jest to standard pracy pilarką, a nie standard cięć pielęgnacyjnych, główny nacisk położono na techniczne aspekty bezpieczeństwa pracy pilarką na wysokości, a nie na sposób wykonywania prac przy drzewach, np. najlepszą praktykę arborystyczną (kąt cięć, położenie ran po cięciu itp.). Najlepsza praktyka arborystyczna jest już szeroko omówiona w obowiązujących wytycznych i literaturze. Standardy branżowe zalecają, aby pracownicy wykonujący prace przy drzewach mieli odpowiedni poziom wiedzy arborystycznej przed rozpoczęciem prac lub pracowali pod nadzorem doświadczonego arborysty.

Wszystkie uwagi i sugestie są mile widziane, ponieważ dążymy do stworzenia dokumentu, który można udoskonalać z pomocą wszystkich europejskich arborystów i użytkowników pilarek. Standardy będą regularnie aktualizowane i zmieniane przez EAC i EFESC.

Uwagi dotyczące tego dokumentu można przesyłać na adres tom.joye@vlaanderen.be

Autorzy z wdzięcznością wspominają Christiana Nellena, aktywnego członka grupy roboczej, za jego obecność i wkład. Niniejsza notka jest poświęcona jego pamięci.
John Bevan, Jochum Bax, Tom Joye

Do umieszczenia we wszystkich tłumaczeniach:
Niniejszy dokument jest tłumaczeniem oryginalnej angielskiej wersji podręcznika EFESC i jego załączników.
Wersja przetłumaczona jest podrzędna wobec oryginalnej wersji angielskiej.

EUROPEJSKIE STANDARDY PRACY PILARKĄ wersja 2018

ECS: Praca pilarką na wysokości

Operator pilarki musi umieć wykonywać i posiadać praktyczną wiedzę w zakresie: usuwania gałęzi i/lub fragmentów drzewa pilarką na wysokości (z użyciem technik wspinaczki drzewnej, ostróg lub podnośnika koszowego – MEWP).

OSTRZEŻENIE: prace przy drzewach wymagające użycia pilarki może wykonywać wyłącznie przeszkolony i kompetentny wspinacz lub operator podnośnika koszowego (MEWP), który ma doświadczenie w pracy pilarką na ziemi, lub osoba szkolona pod nadzorem, która potrafi posługiwać się pilarką na ziemi. Przy używaniu pilarki na drzewie do cięć pielęgnacyjnych należy przestrzegać dobrej praktyki arborystycznej.

Dbaj o siebie i o osoby wokół ciebie w pracy
Planowanie pracy, w tym postępowania w sytuacji awaryjnej – operator pilarki musi rozpoznać zagrożenia związane z miejscem pracy i ciętym drzewem oraz wdrożyć środki kontroli ograniczające te zagrożenia (zarówno zapobiegawczo, jak i w trakcie prac przy drzewie), we współpracy z zespołem naziemnym:
Przeprowadzić wizualną ocenę drzewa, ocenę ryzyka (OR), zaplanować pracę i postępowanie w sytuacji awaryjnej (w tym procedurę bezpieczeństwa na wypadek urazu spowodowanego pilarką)
Wysoce zalecane jest, aby zarówno operator pilarki, jak i zespół naziemny byli przeszkoleni w zakresie ratownictwa z korony drzewa i pierwszej pomocy.
Operator pilarki musi utrzymywać stałą komunikację z zespołem naziemnym w celu rozpoznawania i kontrolowania zagrożeń, zwłaszcza przed każdym cięciem.
Przy pracy pilarką z lin: operator pilarki musi zapewnić odpowiedni sposób szybkiego dostępu do drzewa w sytuacji awaryjnej (np. drabina przy mniejszych drzewach, zainstalowana lina dostępowa przy dużych drzewach, podnośnik koszowy, …)
ŚRODKI OCHRONY INDYWIDUALNEJ – operator pilarki musi nosić odpowiednie ŚOI zgodnie z oceną ryzyka:
Spodnie ochronne do pracy z pilarką (EN 381-5) są obowiązkowe. Zalecany jest typ C (ochrona dookolna), ale zgodnie z oceną ryzyka odpowiednie mogą być inne typy, na przykład przy pracy w upale. W przypadku typu A lub B (ochrona przedniej części nóg) spodnie muszą mieć odpowiedni rozmiar i dopasowanie, aby część ochronna przez cały czas znajdowała się z przodu.
Kask ochronny, w okresie użytkowania zgodnym z instrukcją producenta, jest obowiązkowy. (EN 12492 – kaski dla wspinaczy lub EN 397 / EN 14052 – kaski przemysłowe, wyłącznie jeśli są wyposażone w odpowiedni pasek podbródkowy zgodny z normą)
Ochrona słuchu (EN 352) jest obowiązkowa. Przy pilarkach akumulatorowych ochrona słuchu jest zalecana lub obowiązkowa zgodnie z instrukcją producenta.
Ochrona twarzy – osłona siatkowa (EN 1731) lub okulary ochronne (EN 166) – jest obowiązkowa.
Obuwie ochronne do pracy z pilarką (EN ISO 17249) jest obowiązkowe

Rękawice odpowiednie do zadania (EN 420) są zalecane, ale nie obowiązkowe. Zgodnie z oceną ryzyka mogą to być rękawice z ochroną przed przecięciem pilarką (EN 381-7).
Odzież wierzchnia niezaczepiająca się; zgodnie z przepisami krajowymi odpowiednie lub obowiązkowe może być również stosowanie odzieży o intensywnej widzialności.
Gwizdek / telefon komórkowy / radiotelefon odpowiednio do zadania jest obowiązkowy do sygnalizacji alarmowej.
Osobista apteczka pierwszej pomocy przy wspinaczu lub operatorze podnośnika (łatwo dostępny duży opatrunek na rany (EN 14079-1) oraz opaska uciskowa lub staza taktyczna, jeśli dopuszczają to przepisy krajowe). Na miejscu pracy musi być dostępna bardziej rozbudowana apteczka.
Przy pracy pilarką z lin lub z ostróg: stosować odpowiednią uprząż do pozycjonowania (EN 361, 358, 813) i sprzęt.
Przy pracy pilarką z podnośnika koszowego: stosować odpowiednią uprząż chroniącą przed upadkiem z amortyzatorem (EN 361, 363).
KONTROLA BEZPIECZEŃSTWA PRZED PRACĄ – operator pilarki musi upewnić się, że kontrola bezpieczeństwa przed pracą została przeprowadzona (przez operatora pilarki lub pracownika naziemnego)
Kontrola bezpieczeństwa przed pracą:
· wychwytywacz łańcucha i elementy antywibracyjne są nieuszkodzone i sprawne
· przepustnica otwiera się tylko po wciśnięciu blokady dźwigni przepustnicy
· właściwa prowadnica i łańcuch zgodnie z instrukcją producenta, łańcuch o zmniejszonym odbiciu, ostry, nieuszkodzony i w dobrym stanie technicznym
· układ wydechowy i tłumik są w dobrym stanie
· uszczelki korków wlewu paliwa i oleju są w dobrym stanie
· wszystkie nakrętki, śruby, wkręty itp. są odpowiednio dokręcone (! śruby pokrywy bocznej)
· hamulec łańcucha działa
Uruchamianie na zimno / na ciepło na ziemi = hamulec łańcucha włączony i „blokada” na ziemi / nogą
Uruchamianie na zimno / na ciepło przy pracy na linie i w uprzęży = hamulec łańcucha włączony i palce poza dźwignią przepustnicy. Pilarkę z górnym uchwytem można uruchamiać bez „blokady” na ziemi / nogą, ale tylko trzymając ją z dala od lin.
Uruchamianie na zimno / na ciepło przy pracy z podnośnika koszowego = hamulec łańcucha włączony i prowadnica pilarki poza koszem
Bezpieczna odległość uruchamiania od paliwa (min. 1 m)
Hamulec łańcucha sprawdzony przy pracującej pilarce
Sprawdzone smarowanie pilarki (np. test wyrzutu oleju)
Łańcuch nie porusza się po zwolnieniu dźwigni przepustnicy (brak pełzania łańcucha)
Wyłącznik działa (jeśli nie – zatrzymać silnik ssaniem, a pilarkę oznaczyć jako niedopuszczoną do użytku)
Napięcie łańcucha ponownie sprawdzone „na ciepło” przy wyłączonym silniku
Przy pracy na linie i w uprzęży: do tylnej części pilarki przymocowana jest lonża o odpowiedniej wytrzymałości lub lonża zrywalna, wystarczająco długa, aby w razie upuszczenia pilarka znalazła się poniżej stóp wspinacza.
Przy pracy z podnośnika koszowego: mocowanie pilarki nie jest obowiązkowe.
SPEŁNIENIE WYMAGAŃ PRAWNYCH I WYMAGAŃ DLA MIEJSCA PRACY ZGODNIE Z NORMAMI KRAJOWYMI – operator pilarki musi sprawdzić wymagania:

Przestrzegać wymagań środowiskowych: ochrona fauny, flory, cieków wodnych, wymagania dla miejsca pracy w zakresie zanieczyszczeń / szkód, wybór / przechowywanie paliw i olejów itp.
Przestrzegać przepisów bezpieczeństwa ruchu drogowego.
STOSOWANIE BEZPIECZNYCH METOD CIĘĆ PIELĘGNACYJNYCH / ROZBIÓRKI DRZEW – Uwaga: niewygodna pozycja robocza nie usprawiedliwia niebezpiecznych praktyk.
Zapewnić, aby podczas wszystkich prac przy drzewach obecne były co najmniej dwie osoby o podobnych umiejętnościach i wiedzy. Na miejscu pracy musi być dostępny członek zespołu, który jest kompetentny i wyposażony do przeprowadzenia ratownictwa z korony drzewa z minimalnym opóźnieniem
Utrzymywać bezpieczną, ergonomiczną i stabilną pozycję roboczą
Utrzymywać pozycję roboczą, w której ciało i głowa znajdują się poza linią odbicia pilarki. Każde odstępstwo od tej zasady powinno być nieuniknione i w pełni ocenione pod kątem ryzyka.
Używanie dźwigni przepustnicy w sposób zapewniający bezpieczne i wydajne cięcie
Przy pracy na wysokości pilarka może pracować na biegu jałowym jedynie przez krótki czas między 2 cięciami wykonywanymi z tej samej pozycji roboczej. Przy zmianie pozycji pilarkę należy wyłączyć.
Do pracy pilarką na wysokości wolno używać wyłącznie pilarek z górnym uchwytem.
Każdą pilarkę, w tym pilarki z górnym uchwytem, należy zawsze obsługiwać dwiema rękami.
Utrzymywać pewny chwyt, z kciukiem lewej dłoni obejmującym uchwyt.
Stosować odpowiednią metodę (swobodny spadek, trzymanie w ręce lub opuszczanie na linie) przy cięciu, odpowiednio do średnicy, długości i masy usuwanego drewna
Wyznaczyć potencjalną / pożądaną strefę zrzutu
Stosować odpowiednią technikę cięcia w zależności od gatunku, wielkości i ułożenia drewna (np. cięcie standardowe / z podcięciem (od strony pnia, od strony zewnętrznej); poziome cięcie schodkowe; pionowe cięcie schodkowe; cięcie V; cięcie z listwą podtrzymującą; lub inne odpowiednie cięcie). Wszystkie cięcia muszą być wykonane dokładnie
Przed zastosowaniem technik cięcia wgłębnego pozycja ciała musi być stabilna, a położenie lin odpowiednie.
Hamulec łańcucha musi być włączony przez cały czas, z wyjątkiem samego cięcia (także przy zmianie pozycji i przed zdjęciem ręki z pilarki)
Przed wyjęciem łańcucha z rzazu łańcuch musi być zatrzymany
Ostrzeżenie i odpowiedź pracownika naziemnego przed każdą czynnością na drzewie
Przy pracy pilarką z lin stosować odpowiedni dodatkowy punkt zakotwiczenia.
Przy pracy pilarką na pniach (np. z ostróg, przy cięciu palm, …) używana lonża musi mieć stalowy rdzeń.
Utrzymywać liny napięte podczas wszystkich czynności z pilarką
Przy pracy z podnośnika koszowego pilarki można używać wyłącznie poza koszem podnośnika
Jeżeli w koszu podnośnika znajduje się więcej niż 1 osoba, należy przeprowadzić pełną ocenę ryzyka i wdrożyć odpowiednie środki kontroli / bezpieczeństwa zgodnie z przepisami krajowymi. Wszystkie osoby pomagające operatorowi pilarki muszą nosić rękawice i kurtkę ochronną do pracy z pilarką, oprócz innych odpowiednich ŚOI.